

Ystävävälitysten roolista Ukrainasta saapuvien auttamiseksi

19.4.2022, klo 17.30-18.30

Kouluttaja: Maaret Alaranta, sosiaalisen hyvinvoinnin koordinaattori

- Tilannekuva
- Tehtäviä ystävätoiminnan vapaaehtoisille
- Ystävävälitysten rooli ja tiimimalli
- Infossa ei käsitellä sähköiseen välitysjärjestelmään liittyviä teknisiä asioita
- Kysymyksille on aikaa tilaisuuden lopussa ja niitä voi esittää chatin kautta tai suullisesti.
- Pidättehän toistaiseksi mikrofonit ja kamerat pois päältä. Tilaisuus nauhoitetaan
- Tilaisuuden jälkeen nauhoitus ja materiaali löytyy: rednet.punainenristi.fi/ukrainankriisi

Tilannekuva

- Maasta paennut 4,5 miljoonaa ukrainalaista
- Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat naiset ja lapset, jotka muodostavat noin 90 prosenttia kotinsa jättäneistä.
- Punainen Risti auttaa Ukrainassa ja lähialueilla.
- Suomen Punainen Risti on lähettänyt aineellista apua ja avustustyöntekijöitä.
- Suomeen arvioidaan saapuvan Ukrainasta noin 40 000–80 000 ihmistä tämän vuoden aikana.

Tilannekuva Suomessa

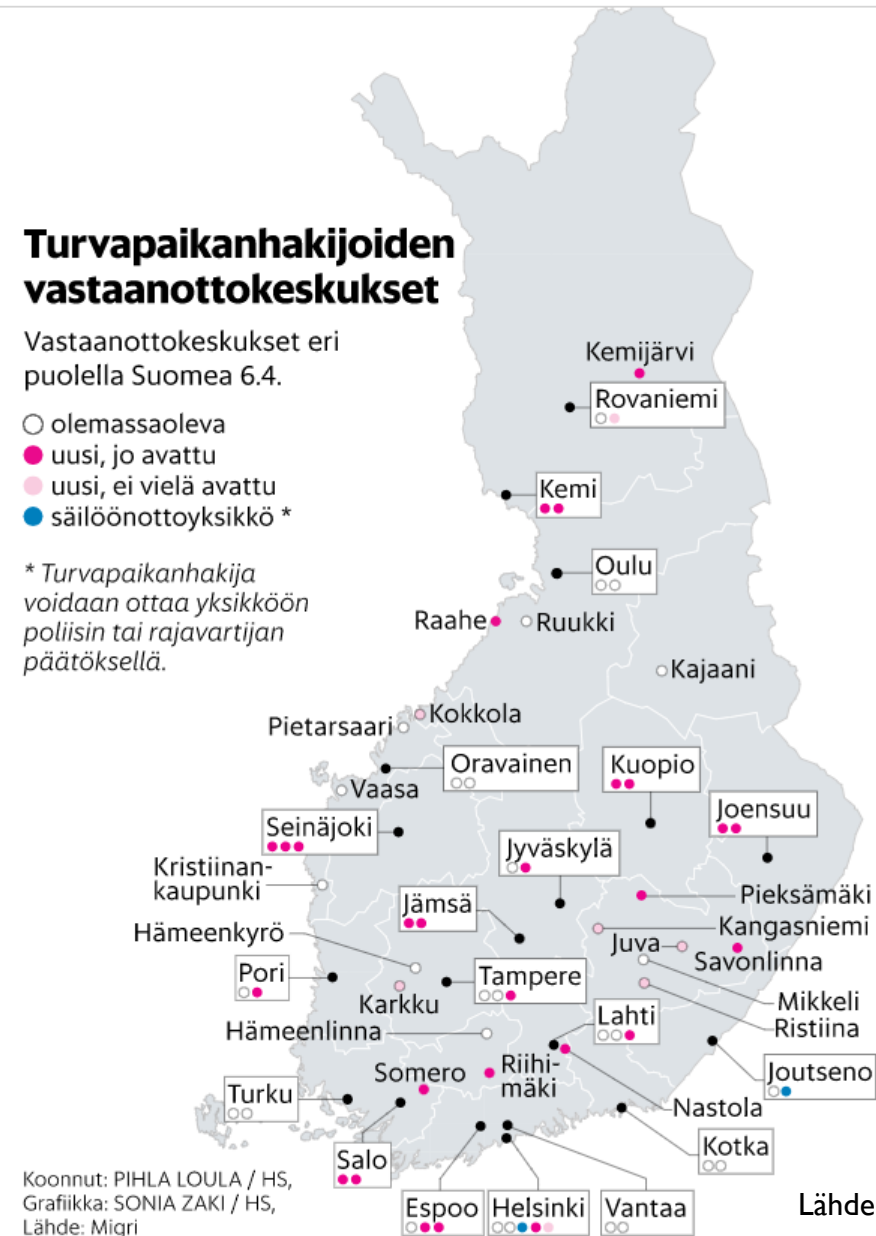
- 55 vastaanottokeskusta, SPR:llä 25 (14.4.)
- Yli puolet kotimajoituksessa
- Paljon lapsia ja nuoria
- Viranomaisen avustaminen: vastaanottokeskukset, hätämajoitusyksiköt, yksimajoittujien, palvelupisteet, Infopiste avuntarjoajille, avustaminen vastaanotossa
- 184 aktiivista osastoa
- Hätäapukeräys Suomessa tuottanut jo yli 18 miljoonaa.
- Uusia vapaaehtoisia – Oma Punaisen Ristin uusia profiileita 4584 (13.4.)
- Moninaisia tehtäviä

Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset

Vastaanottokeskukset eri puolella Suomea 6.4.

- olemassaoleva
- uusi, jo avattu
- uusi, ei vielä avattu
- säilöönottoyksikkö *

* Turvapaikanhakija voidaan ottaa yksikköön poliisin tai rajavartijan päätöksellä.

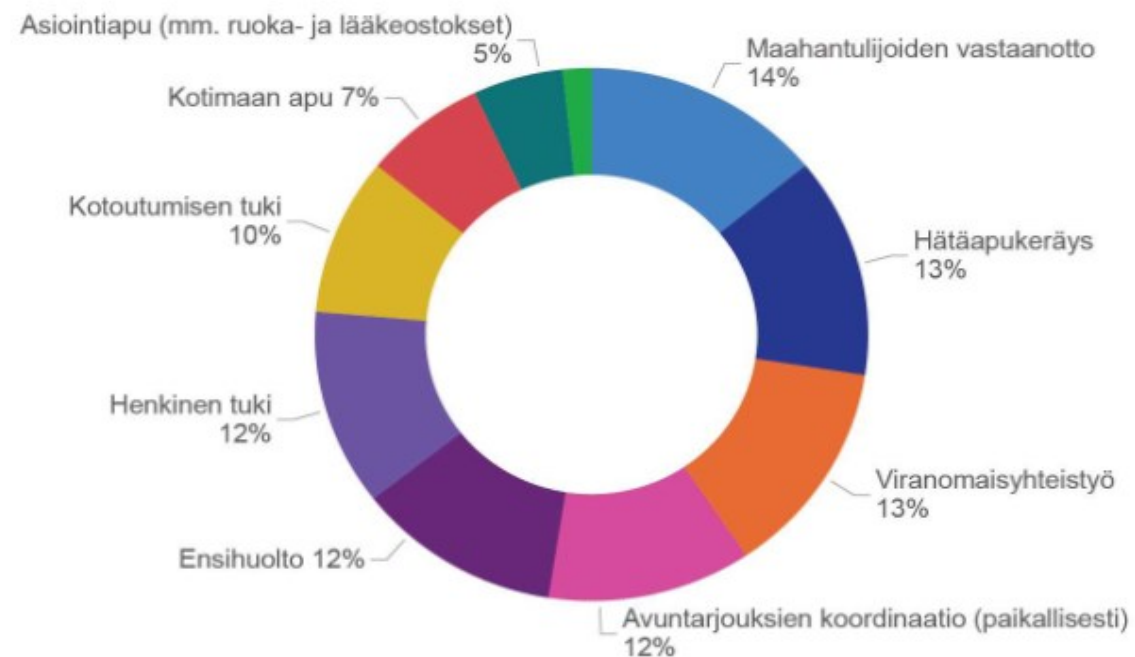

”Avun tarve on suuri, ja se tulee myös jatkumaan pitkään.”

- SPR:n kansainvälisen avustustyön päällikkö Marko Korhonen**

Piirien ja osastojen suoritettavat tehtävät

Punainen Risti

**Tarve ja tehtäviä ystävätoiminnan
vapaaehtoisille**

Ystävätoiminnan tehtävä

- Olla läsnä ja tarjota seuraa ja juttukaveria sitä kaipaaville
- Kulkea rinnalla ja tukea tavallisen ihmisen taidoin
- Viettää aikaa yhdessä ja tarjota vaihtelua ja tavallista arkea myös vaikeassa tilanteessa oleville
- Luoda turvallisuutta tavallisen tekemisen ja olemisen kautta
- Antaa muuta ajateltavaa
- Tukea asioinnissa, esim. kaupassakäynnissä
- Tasapuolisuuden periaate, tarvelähtöisyys, eniten apua tarvitsevien auttaminen, perustoiminta
- Yhteistyössä muiden kanssa – osaston muut toimintaryhmät, erityisesti kotoutumisen tuki + muut kumppanit

Tehtäviä ystävätoiminnan vapaaehtoisille

- Ystäväparitoiminta
- Asiointiapu – ystävätoiminnan kerta-apu tai kotoutumisen tuen Arjen apu
- Varaisovanhempi-toiminta perheille
- Kohtaamispaikka / Mitä kuuluu? –penkki – jalkautuminen ihmisten pariin
- Ryhmätoiminta ja tapahtumat aikuisille, lapsille, nuorille
- Etsivä työ – ystävätoiminnan mainostaminen
- Vastaanottokeskuksissa toimiminen
 - Huom. ryhmätoiminnassa edellytetään Kotoutumisen tukena - koulutusta

Koulutus

- Ystävätoiminnan peruskurssi
 - Osastojen ja piirien livekurssit tai valtakunnalliset webinaarit
- Suositellaan
 - Henkinen tuki ystäville, Ukraina –[koulutus](#) tai [itseopiskelumateriaali](#)
 - Kotoutumisen tukena –koulutus [livenä](#) tai [verkkokurssi](#)
 - Pakollinen kun toimitaan vastaanottokeskuksessa tai hätämajoituksessa
 - Varaisovanhemmaksi –koulutus tai itseopiskelumateriaali tulossa
 - Ystävätoiminnan kerta-apu livenä tai [itseopiskelumateriaali](#)

Ystävänä ukrainalaiselle henkilölle tai perheelle

- Uudet vapaaehtoiset pääsevät helposti mukaan ystävätoimintaan osallistumalla 3 tunnin ystävätoiminnan peruskurssille. Sen jälkeen voi toimia ystävänä ja keskusteluseurana Ukrainasta saapuville, joko yhdelle henkilölle tai perheelle.
- Huomioitavaa
 - Vapaaehtoinen toimii tavallisen ihmisen taidon. Tärkeintä on kuunnella ja olla läsnä.
 - Koulutuksia järjestetään livenä ja verkossa. Kurssin jälkeen täytetään ystävävapaaehtoisen profiili OMAssa ja vapaaehtoinen päätyy osaston ystävävälitykseen.
 - Vastaanottokeskus voi tiedustella osaston ystävävälityksestä vapaaehtoisia ja osasto voi tarjota vapaaehtoisia vastaanottokeskukseen.
- Koulutuspolku
 - [Ystävätoiminnan peruskurssi](#) livenä tai verkossa.
 - Suositellaan [Kotoutumisen tukena](#) -koulutusta livenä, verkossa tai Itslearning-oppimisympäristössä.
 - Suositellaan Henkinen tuki ystäville, Ukraina koulutuksia, joita löytyy [täältä](#).

Asiointiapu, Ystävätoiminnan kerta-apu

- Ystävätoiminnan kerta-avun kautta voi tarjota asiointiapua keikkoina useammille apua tarvitseville.
- Koulutettu vapaaehtoinen voi lähteä kaveriksi kauppaan, apteekkiin tai auttaa pienissä askareissa esim. muuton yhteydessä.
- Koulutuspolku:
 - Ystävätoiminnan peruskurssi [Ystävätoiminnan peruskurssi](#) livenä tai verkossa.
 - Kerta-apu ystävätoiminnassa –koulutus tai [itseopiskelumateriaali](#)
- [Vinkkejä toiminnan käynnistämiseen](#)

Varaisovanhemmaksi lapsiperheelle

- Varaisovanhempitoiminnan tarkoituksena on saattaa yhteen isovanhempi-ikäisten läsnäoloa vailla olevat perheet ja lasten seuraa kaipaavat isovanhempi-ikäiset
- Varaisovanhemman kautta perhe saa elämäänsä yhden turvallisen aikuisen lisää. Varaisovanhemman tärkein tehtävä on tarjota lapselle tavallista ja huoletonta olemista ja arkea sekä turvallista seuraa.
- Varaisovanhempi on nimenomaan lasten tuki, ei niinkään vanhempien. Jos vanhempi kaipaa keskustelutukea, hän voi saada oman vapaaehtoisen tätä varten Punaisen Ristin ystävävälityksestä tai esim. MLL:stä, jossa koulutetaan maahanmuuttajaäitien ystäviä:
<https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/ystavaksi-maahanmuuttajaaidille-toiminta/>
- Huomioithan terveysturvallisuuden ja [ohjeet](#) sekä [alaikäisten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustaselvitykset](#)
- **Koulutuspolku:**
 - Ystävätoiminnan peruskurssi liveinä tai verkossa.
 - Varaisovanhemmaksi -koulutus tai itseopiskelumateriaali
 - Suositellaan: [Kotoutumisen tukena](#) -koulutus
 - Jos perheen tilanne puhututtaa lasta, varaisovanhempi voi halutessaan osallistua Henkinen tuki ystäville -koulutukseen tai hyödyntää itseopiskelumateriaalia Henkinen tuki ystäville, Ukraina, jossa kerrotaan, miten lasta voi tukea:
<https://www.sproppimateriaalit.fi/web/site-469611/state-jurdeobqgercytztzr/front-page>

Kuva: SPR / Petteri Kivimäki

Kohtaamispaikka ja jalkautuminen

- Vapaaehtoiset voivat järjestää [kohtaamispaikan](#) tai [Mitä kuuluu? –penkin](#)
- Toimintaa varten tarvitaan tila, jossa myös lapsille voi olla oma nurkkaus. Vapaaehtoiset toimivat jutteluseurana ja voivat järjestää tekemistä, esim. pelejä, käsitöitä ym.
- Koulutuspolku
 - [Ystävätoiminnan peruskurssi](#) livenä tai verkossa
 - Suositellaan: [Kotoutumisen tukena](#) -koulutus. HUOM. Jos kokoontumispaikka on vastaanottokeskuksessa, Kotoutumisen tukena –koulutus on pakollinen.
 - Suositellaan jatkoksi: Haavoittuvassa asemassa olevan maahanmuuttajan henkinen tuki -koulutusta

Leikkikerho lapsille

- Erityisesti Ukrainasta saapuvien joukossa on paljon lapsia ja lapsiperheitä, joille on tärkeä saada omaa toimintaa. Kerho voi kokoontua sisä- tai ulkotiloissa.
 - Lisävinkkejä leikkikerhon perustamiseen saa SPR:n ja MLL:n Terhokerhomateriaaleista: <https://leikkipaiva.fi/kerhomateriaalit/> sekä ideoita kerho-ohjelmaan leikkipankista: <https://www.leikkipankki.fi/haku>
 - Suosittelemme tutustumaan [Pelastakaa Lasten Lapsiystävällisen tilan konseptiin](#)
 - Muista paikalliset kumppanit, esim. MLL:n ja Pelastaa Lasten paikallisyhdistykset.
 - Huomioithan terveysturvallisuuden ja [ohjeet](#) sekä [alaikäisten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustaselvitykset](#)
 - Koulutuspolku:
 - Ystävätoiminnan peruskurssi, valitse [täältä](#)
 - Suositellaan: Kotoutumisen tukena-koulutus, valitse [täältä](#)
- HUOM. Jos ryhmä kokoontuu vastaanottokeskuksessa, Kotoutumisen tukena -koulutus on pakollinen.

Kuva: Petteri Kivimäki, SPR

Nuorten hengailupaikka tai kaverikahvila

- Ukrainasta saapuvien perheiden alaikäiset nuoret tarvitsevat vastaanottokeskuksissa ennen kaikkea omaa tilaa ja omanikäistä seuraa.
- Nuorille voi järjestää:
 - Oman tilan, jossa esim. kalusteita rentoon oleskeluun, pelikonsoleita, lautapelejä jne. (huom. näitä voi pyytää myös lahjoituksina).
 - Säännöllistä, matalan kynnyksen kaverikahvilatoimintaa esim. paikallisten nuorten vapaaehtoisten suunnittelemana ja pitämänä.
- Huomioitavaa:
 - Suosittelemme tutustumaan [Pelastakaa Lasten Lapsiystävällisen tilan konseptiin](#)
 - Huomioithan terveysturvallisuuden ja [ohjeet](#)
- Koulutuspolku:
 - Ystävätoiminnan peruskurssi, valitse [täältä](#)
 - Jos kokoontumispaikka on vastaanottokeskuksessa, Kotoutumisen tukena –koulutus - valitse [täältä](#)
 - Suositeltava lisäkoulutus:
 - Henkinen tuki ystäville: joko [itseopiskelumateriaalina](#) tai [kouluttajan johdolla](#).
 - Haavoittuvassa asemassa olevan maahanmuuttajan henkinen tuki

Kuva: Teemu Ullgréni, SPR

Punainen Risti

Ystävälityksen rooli

Uudet vapaaehtoiset mukaan

- Auttamisen halu on lisääntynyt. 4600 uutta vapaaehtoista OMAssa.
- Ystäväkursseilla paljon osallistujia. - Kouluttautuneet haluavat auttaa juuri Ukrainalaisia.
- On tärkeää ottaa uudet vapaaehtoiset mukaan. Heistä voi tulla myös pitkäaikaisia vapaaehtoisia.
- On tärkeää vastata jotain, kutsua ystäväryhmään tehtäviä odotellessa tai tarjota muita tehtäviä.
- Uusissa voi olla myös ystävävälityksestä kiinnostuneita.
- Välityksen tehtäviä:
 - Tarpeiden kartoittaminen
 - eri tehtävien tarjoaminen vapaaehtoisille
 - etsivä työ apua tarvitsevien löytämiseksi
- Materiaalia tulossa ukraina, venäjä, englantia: ystävän ja asiakkaan kortti, etsivän työn kortti, haastattelulomake, sitoumus ystävätoimintaan, kuljetusohje ja -sitoumus,

Ystävätoiminnan peruskurssilla:

Ukrainan kriisi – Maahantulijat kaipaavat ystäviä

- Ukrainasta paenneet tarvitsevat ystäviä, kunhan akuutti tilanne hellittää.
- Käytyäsi ystävätoiminnan peruskurssin voit ryhtyä ystäväksi maahan tulleelle henkilölle tai perheelle.
- Voit toimia ystävänä SPR:n osastossa toimimalla kahdenvälisenä ystävänä, perheystävänä tai ohjata ryhmiä.
- Voit toimia kahdenvälisenä ystävänä vastaanottokeskuksessa.
- Suosittelemme ystävätoiminnan peruskurssin lisäksi Kotoutumisen tukena –koulutuksia ja Henkinen tuki ystäville, Ukraina –koulutuksia, joita löytyy Omasta. Kotoutumisen tukena – koulutuksen voi suorittaa myös itseopiskeluna <https://vapaaehtoiset.punainenristi.fi/event/14691>
- Valitse ystävän profiilissa
 - **TOIMINTAMUOTO JOHON HALUAN OSALLISTUA:** Kahdenvälinen ystävätoiminta ja/tai Vastaanottokeskuksessa
 - **MAHDOLLINEN ERITYISTOIVE ASIAKASTA KOHTAAN:** Maahanmuuttaja
 - **LYHYT KUVAUS SINUSTA (NÄKYVÄ TIIVISTELMÄNÄ SINUSTA YSTÄVÄNVÄLITTÄJÄLLE):** Ukraina (kirjoita kenttään tässä muodossa)

Ystävätoiminnan peruskurssilla:

Ukrainan kriisi – Maahantulijat kaipaavat ystäviä

- Huom. Saattaa kestää ennen kuin ukrainalaisia päästään auttamaan ystävätoiminnan kautta.
- Maahan tulevat tarvitsevat ensin asunnon ja ruokaa ja ystäviä vasta sitten, kun perustarpeet ovat kunnossa.
- Monilla on Suomessa myös sukua ja läheisiä, joten kaikki eivät kaipa ystäviä, eikä kaikille paikkakunnalle ole tulijoita.
- Menee aikaa ennen kuin maahan tulleet löytävät ystävätoiminnan ja osaavat kysyä ystävää.
- Vapaaehtoisten kannattaa itse olla aktiivisia ja kertoa maahan tulleille ystävätoiminnasta ja opastaa hakemaan ystävää ystävälityksestä.
- On tärkeää, että sitten, kun ystäviä ja juttuseuraa tarvitaan, heitä on valmiiksi koulutettuina ja nopeasti tarjolla.

Punainen Risti

Ystävälivityksen tiimimalli

Vinkkejä välitystiimin perustamiseen

- Kun ystävävälitystiimi koostuu useammasta henkilöstä, vastuu ja kuormitus jakaantuu porukalle ja asioita voidaan jakaa ja kehittää yhdessä.
- Isommissa välityksissä tiimissä voi olla eri ryhmille omat välittäjät, jolloin pääsee toimimaan juuri itseä kiinnostavien ihmisten kanssa.
- Rooleista voi valita tai muokata juuri omaan välitykseen sopivat ja tarvittavat vapaaehtoistehtävä.
- Juuri nyt tarvitaan kielitaitoisia välittäjiä, joilla kiinnostusta välittää ystäviä maahan saapuville.
- Ystävävapaaehtoisten profiileista näkee kielitaidon sekä onko kiinnostunut ystävävälittäjän tehtävistä.
- Suoramarkkinointi kielitaitoisille, välityksestä kiinnostuneille kannattaa.
- Välittäjät voivat perustaa oman vertaistukiryhmän ja kokoontua säännöllisesti. Ryhmä voi toimia [Vertaisopintoryhmänä](#) ja saada taloudellista tukea Opintokeskus Sivikseltä. Huom. Kokoontumiset niin, että myös työssäkäyvät pääsevät mukaan.

Välitystiimin jäsenet ja tehtävät

- **Yleisvälittäjä:** yksi tai useampi; välittää esim. ikäihmisille ja kontaktoi sekä vapaaehtoisia ja ystävääsiakkaita
- **Haastattelija:** haastattelee uudet vapaaehtoiset ystävät
- **Tutustuttaja:** henkilö, joka lähtee mukaan vapaaehtoisen ja asiakkaan ensikohtaamiseen
- **Ystävämentori:** vapaaehtoisten yhteyshenkilö ja tukija. Järjestää ystävävapaaehtoisten kokoontumisia.
- **Nuorten ystävävälittäjä:** kontaktoi pääasiassa nuoria vapaaehtoisia ja asiakkaita, jotka usein haluavat hoitaa asiat viestittelemälle, ei puhelimitse
- **Verkkoystävävälittäjä:** mahdollisesti osa tiimiä, vaikka välittääkin eri ihmisiä
- **Monikulttuurinen välittäjä:** kontaktoi maahanmuuttajataustaisia vapaaehtoisia ja asiakkaita, on kielitaitoinen
- **Tekninen tuki:** osaa auttaa sähköisen välitysjärjestelmän ongelmatilanteissa muita välittäjiä

Ystävävälittäjäkoulutus 3.5. klo 17-19.30

- Tervetuloa valtakunnalliseen ystävävälittäjäkoulutukseen.
- Koulutukseen ovat tervetulleita kaikki ystävävälittäjänä toimimisesta kiinnostuneet. Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet toimia Suomen Punaisen Ristin ystävävälittäjänä. Koulutuksen jälkeen vapaaehtoinen tuntee välityksen oikeat käytännöt, osaa käyttää sähköistä välitysjärjestelmää ja tietää, mistä saa tarvittaessa lisäapua.
- Ystävävälittäjänä toimimiseksi edellytämme henkilöltä ystävätoiminnan peruskurssin käymistä. Tulevia ystävätoiminnan peruskursseja löydät täältä: <https://oma.punainenristi.fi/event/14630>
- Kyseessä on Teamsissa järjestettävä verkkokoulutus. Osallistumislinkki koulutukseen lähetetään ilmoittautuneille koulutuspäivän aamuna.
- **Markkinoikaa koulutusta ystävävälityksestä kiinnostuneille!**

Muuta huomioitavaa

- Rikostaustan selvitykset vaaditaan, kun vapaaehtoinen toimii yksin alaikäisen kanssa
 - Lasten ja nuorten ryhmät, Varaisovanhempi-toiminta jne.
 - Piiri, osasto tai muu toiminnan järjestäjä hoitaa
 - Lisätietoja: <https://rednet.punainenristi.fi/rikostaustanselvittaminen>

→ **Välityksen tehtävänä on huolehtia, että rikostaustat selvitetään. Piiri auttaa tarvittaessa.**

Lisäys koulutuksen jälkeen: Jos alaikäisellä vapaaehtoisella on täysi-ikäinen ystävääsiakas, kummaltakaan ei tehdä rikostaustaselvitystä. Tämä siksi, että asiakkaalta ei voi vaatia selvitystä. Suositus kuitenkin on, että alaikäiselle vapaaehtoisille annetaan alaikäinen asiakas ja näin minimoidaan toimintaan liittyviä riskejä. Tällöin vapaaehtoiselle tehdään rikostaustaselvitys.

Punainen Risti

Kiitos! Voimia toimintaan!

Tilaisuuden jälkeen nauhoitus ja materiaali löytyy
rednet.punainenristi.fi/ukrainankriisi – Koulutukset ja webinaarit –
Aiemmat koulutukset: materiaalit ja tallenteet